

ความรู้เกี่ยวกับ เดือนรอมฎอน

رمضان كريم

เนื้อหา

หน้า 1

เดือนรอมฎอน...

วิธีต้อนรับเดือนรอมฎอน

หน้า 2

บทบัญญัติเกี่ยวกับการถือศีลอด

1. จำเป็นต้องถือศีลอดเดือนรอมฎอน
2. คุณประโยชน์ของการถือศีลอด
3. การตั้งเจตนารมณ์ (เหนียต)

หน้า 3

4. เวลาของการถือศีลอด

5. การรับประทานชะฮูร

6. สิ่งจำเป็นที่ผู้ถือศีลอดควรละเว้น

7. สิ่งที่อนุญาตให้ผู้ถือศีลอดปฏิบัติได้

หน้า 4

8. อุปสรรคของการถือศีลอด

9. การแก้ศีลอด

10. การให้อาหารแก่ผู้ถือศีลอด

หน้า 5

11. สิ่งที่ทำให้เสียการถือศีลอด

12. การไถ้โทษ (อัลกัฟฟาเราะฮฺ)

13. อัลฟิทยะฮฺหรือการชดใช้

หน้า 6

14. คินอัลกัจดรุ

15. อัลเอียะฮุดีกัฟฟา

หน้า 7

16. ละหมาดตะรอวีหฺ

17. ละหมาดวิตร

หน้า 8

18. ชะกาตุลฟิฏรุ

﴿ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ
فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ﴾

ความว่า “เดือนรอมฎอนนั้นเป็นเดือนที่อัลกุรอานถูกประทานลงมา ในฐานะเป็น
ข้อแนะนำสำหรับมนุษย์ และเป็นหลักฐานอันชัดเจนเกี่ยวกับข้อแนะนำนั้น และ
เกี่ยวกับสิ่งที่จำแนกระหว่างความจริงกับความเท็จ ดังนั้น ผู้ใดในหมู่พวกเจ้าเข้า
อยู่ในเดือนนั้นแล้ว ก็จงถือศีลอดในเดือนนั้นเถิด” (อัลบะเกาะเราะฮฺ 185)

แจกเป็นวิทยาทานในงาน

รอมฎอน เดือนแห่งอัลกุรอาน เดือนแห่งการเปลี่ยนแปลงชีวิต

วันอาทิตย์ที่ 1 สิงหาคม 2553 (20 ชะฮูบาน 1431)

ณ มูลนิธิศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ชมรมอ็ชชุนนะฮ์
บางกอกน้อย

เดือนรอมฎอน...

1. เป็นเวลาที่ประตูสวรรค์ถูกเปิดและประตูนรกถูกปิด บรรดาชัยภานจะถูกพ้นจากการเป็นพิเศษ
2. เป็นเวลาที่อัลลอฮ์ทรงให้โอกาสอย่างกว้างขวางแก่ผู้ศรัทธาในอันที่จะได้รับความอภัยโทษจากพระองค์ ซึ่งผู้ใดที่จะแสวงหาความเมตตาในเวลาอื่น โอกาสที่จะได้รับการตอบรับก็จะน้อยลง
3. เป็นเวลาที่อัลลอฮ์จะทรงให้อภัยโทษต่อความผิดทั้งหลาย

วิธีต้อนรับเดือนรอมฎอน

วิธีที่ 1 แสดงความปลื้มใจเนื่องในโอกาสต้อนรับเดือนรอมฎอน

วิธีที่ 2 การขอบคุณ ในพระมหากرุณาธิคุณที่พระองค์อัลลอฮ์ทรงโปรดประทานชีวิตและสุขภาพที่ดีจนมีโอกาเข้าสู่เดือนรอมฎอนและทำอิบาดะฮ์อีกปีหนึ่ง และตั้งใจทำความดีในเดือนรอมฎอน

วิธีที่ 3 การวิงวอน(ดุอาอ์) ต่ออัลลอฮ์ ให้เรามีชีวิตอยู่เพื่อปฏิบัติอิบาดะฮ์ในเดือนรอมฎอนอีกครั้ง หนึ่งด้วยสุขภาพพลานามัยอันสมบูรณ์ และเมื่อเห็นจันทร์เสี้ยวของเดือนรอมฎอน เป็นชุนนะฮ์ให้กล่าวดุอาอ์ว่า

اللَّهُ أَكْبَرُ . اللَّهُمَّ أَهْلُهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيمَانِ وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ
وَالتَّوْفِيقِ لِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى رَبِّي وَرَبُّكَ اللَّهُ .

[อัลลอฮ์อัครบาร อัลลอฮ์มุหมะ อะฮ์ลิลละฮ์ อะลัยนา บิลอัมนิ วัลอีมานิ วัลสลามะติ วัลอิสลามิ
วัตเตอาฟิқи ลิมา ตูฮิบนู วัระริบูนุกัลลอฮุ]

ความว่า : อัลลอฮ์ทรงเกรียงไกร โอ้อัลลอฮ์ ขอให้(จันทร์เสี้ยวนี้)ปรากฏต่อเราด้วยความสวัสดิภาพ ความศรัทธา ความปลอดภัย อิสลาม และทางนำในสิ่งที่พระองค์ทรงโปรดและพอพระทัย พระผู้อภิบาลของฉันและท่านคืออัลลอฮ์ (บันทึกโดยติรมิซียและดารีมีฮ์ อิบนิฮิบบานกล่าวว่าเป็นเศาะฮิฮ์)

วิธีที่ 4 การกลับเนื้อกลับตัว เดือนรอมฎอนเป็นโอกาสดีที่จะเริ่มชีวิตใหม่อันชาวบริสุทธิ์และปราศจากมลทิน โดยตั้งใจคืนดีกับ

- อัลลอฮ์ โดยปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นบ่าวของพระองค์
- ร่อซูลของอัลลอฮ์ โดยปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นผู้ยืนหยัดในแนวทางของท่าน
- ครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม คือชีวิตทั้งปวงให้ขึ้นอยู่กับพระบัญชาของอัลลอฮ์

วิธีที่ 5 การศึกษาวิธีถือศีลอดตามบัญญัติอิสลาม และปัญหาที่เกี่ยวข้องที่อาจเกิดขึ้นในเดือนรอมฎอน เพื่อเป็นการเตรียมตัวปฏิบัติอิบาดะฮ์อย่างถูกต้อง เพราะเราถูกใช้ให้ถามผู้รู้ในสิ่งที่เราไม่รู้ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของเราทุกคนที่ต้องเอาใจใส่ความรู้ในเรื่องนี้ อย่าถือว่าเป็นเรื่องเล็ก เพราะผลกระทบจากการที่ไม่รู้หลักการของการถือศีลอดนั้น อาจทำให้สูญเสียซึ่งผลบุญที่เรามุ่งมั่นแสวงหาอย่างขะมักเขม้น จึงทำให้พวกเราขาดทุนโดยไม่รู้ตัว

วิธีที่ 6 เผยแผ่ความดีงามและคุณธรรมแห่งเดือนรอมฎอน ให้คนใกล้เคียงมีส่วนร่วมในการทำ ความดี เช่น เชิญชวนละหมาดมัสยิดทุกเวลา ละหมาดตะรอเวียะฮ์ทุกคืน, บริจาคทานทุกวัน, อ่านอัลกุรอานให้มาก ๆ, ระวังอารมณ์ให้หนักแน่น, จัดบรรยายหรือนะซีหะฮ์สั้น ๆ สำหรับครอบครัวญาติมิตร และเพื่อนฝูง ซึ่งจะสร้างบรรยากาศอันสวยงามในสังคมของเรา

วิธีที่ 7 ปลุกจิตสำนึกต่อความทุกข์ของประชาชาติอิสลาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเห็นพี่น้องมุสลิมที่กำลังประสบความทุกข์ ให้เราร่วมความรู้สึกกับเขาในสิ่งที่เขากำลังประสบอยู่ เจกเช่นพี่น้องมุสลิมที่อัฟกานิสถาน ฟิลิปปิน อีรัก และอื่นๆ เพราะเดือนรอมฎอนเป็นเดือนแห่งการต่อสู้กับพญามุขต่อผู้ชั่วร้าย รวมทั้งต่อสู้ศัตรูด้วย

บทบัญญัติเกี่ยวกับการถือศีลอด

อัศเศอมา หรือ **อัศศิยาม** คือการระงับจากการกิน การดื่ม การร่วมประสระหว่างสามีภรรยา และการพูดจาไร้สาระตลอดจนการกระทำที่ขัดกับคุณธรรม

1. การถือศีลอดเดือนรอมฎอนเป็นสิ่งจำเป็น การถือศีลอดเดือนรอมฎอนเป็นเสาหลักของอิสลามและเป็นรากฐานหนึ่งของศาสนา ดังคำกล่าวของท่านร่อซูลุลลอฮ์ ﷺ ที่ว่า

بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ : شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ ، وَحَجِّ الْبَيْتِ وَصَوْمِ رَمَضَانَ . رواه البخاري ومسلم عن ابن عمر

ความว่า "อิสลามตั้งอยู่บนหลัก 5 ประการคือ การปฏิญาณตนว่า แท้จริงไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ และแท้จริงมุฮัมมัดเป็นร่อซูลของอัลลอฮ์ การชำระใจซึ่งการละหมาด การจ่ายซะกาต (ทานบังคับ) การถือศีลอดเดือนรอมฎอน และการประกอบพิธีฮัจญ์"

2. คุณประโยชน์ของการถือศีลอดเดือนรอมฎอน

2.1 ได้รับการอภัยโทษ ท่านร่อซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ . رواه البخاري ومسلم

ความว่า "ผู้ใดถือศีลอดรอมฎอนด้วยความศรัทธาและหวังการตอบแทนจากอัลลอฮ์ เขาจะได้รับการอภัยโทษจากบาปของเขาในอดีต"

2.2. ตอรับการวิงวอน (ดูอาอฺ) และปลดปล่อยจากไฟนรก ท่านร่อซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า "แท้จริงอัลลอฮ์นั้น ในทุกวันและทุกคืนของเดือนรอมฎอน อัลลอฮ์จะทรงปลดปล่อยจากไฟนรก และสำหรับมุสลิมทุกคน เมื่อเขาวิงวอนขอพร เขาจะได้รับการตอบรับ" บันทึกโดยอะหมัดและอัลบัซซาร

2.3 จะอยู่ในหมู่ผู้มีธรรมะและผู้ตายชะฮีด

3. การตั้งเจตนาารมภ์ (เหนียต)

จำเป็นต้องตั้งเจตนาในการถือศีลอดที่เป็นฟัรฎูก่อนเวลาฟัจรุ เพราะ ท่านร่อซูลุลลอฮ์ ﷺ ได้กล่าวไว้ว่า

مَنْ لَمْ يُجْمَعْ الصِّيَامَ مِنَ اللَّيْلِ فَلَا صِيَامَ لَهُ . رواه النسائي والبيهقي وابن حزم وصححه

ความว่า "ผู้ใดไม่ได้ตั้งเจตนาถือศีลอดในเวลากลางคืน การถือศีลอดของเขาในวันนั้นใช้ไม่ได้"

ตามหลักฐานดังกล่าวนี้ การตั้งเจตนาสำหรับการถือศีลอดที่เป็นฟัรฎูเป็นสิ่งจำเป็น (วาญิบ) ส่วนการถือศีลอดที่เป็นสุนนะฮ์ไม่จำเป็นต้องตั้งเจตนาในเวลากลางคืน

4. เวลาของการถือศีลอด

4.1 เวลาเริ่มต้นถือศีลอด อัลฟัจร (รุ่งอรุณ) มีสองชนิด

- อัลฟัจรเทียม คือเวลาที่ไม่อนุญาตให้ละหมาดศุบฮ์ แต่อนุญาตให้ผู้ถือศีลอดกินอาหารได้
- อัลฟัจรแท้ คือเวลาที่ห้ามมิให้ผู้ถือศีลอดกินอาหาร แต่อนุญาตให้ละหมาดศุบฮ์ได้ ดังนั้นจงระงับการกิน การดื่ม และการร่วมเพศกับภริยาของท่าน แต่ถ้าในมือของท่านกำลังถือแก้วน้ำเพื่อจะดื่ม ก็จงดื่มเถิด เพราะเป็นการอนุญาตจากพระผู้ทรงไว้ซึ่งความเมตตาแต่ปวงบ่าวผู้ถือศีลอดของพระองค์ ถึงแม้ว่าท่านจะไต่ย็นเสียงอะซานก็ตาม

4.2 เวลาสิ้นสุดการถือศีลอด เมื่อเวลาพลบค่ำคืบคลานมาทางด้านทิศตะวันตกและเวลากลางวันได้ผ่านพ้นไปทางทิศตะวันตก และดวงอาทิตย์ได้ลับของฟ้าแล้ว ก็ให้แก้ศีลอดได้

5. การรับประทานสะอูร

1. การกินสะอูรมีความจำเริญ (บะรอกะฮ์)
2. เป็นสัญลักษณ์แห่งการถือศีลอดของมุสลิมิน และเป็นข้อแตกต่างระหว่างการถือศีลอดของมุสลิมินกับการถือศีลอดของบุคคลอื่น
3. อัลลอฮ์ประทานความเมตตา และมะลาอิกะฮ์จะขอพรให้ผู้กินสะอูร
4. กินสะอูรให้ล่าออกไปจนกระทั่งก่อนเวลาฟัจรเล็กน้อย
5. ให้กินสะอูร แม้ว่าจะป็นน้ำสักอึกหนึ่งก็ตาม
6. อาหารสะอูรที่โปรดปรานของมุอมีนคือ อินทผลัม

6. สิ่งจำเป็นที่ผู้ถือศีลอดควรละเว้น ท่านร่อซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า

لَيْسَ الصِّيَامُ مِنَ الْأَكْلِ وَالشَّرَابِ ، إِنَّمَا الصِّيَامُ مِنَ الْغَوْرِ وَالرَّفَثِ ، فَإِنْ سَابَكَ أَحَدٌ أَوْ جَهَلَ عَلَيْكَ فَقُلْ :
إِنِّي صَائِمٌ إِنِّي صَائِمٌ (رواه ابن خزيمة والحاكم وسنده حسن)

ความว่า “การถือศีลอดมิใช่ (การละเว้น) จากการกินการดื่มเท่านั้น แต่การถือศีลอด (จะต้องละเว้น) จากการพูดจาหรือการกระทำที่ไร้สาระและการพูดจาหยาบคายด้วย หากมีผู้ใดมาสบประมาทหรือเยาะเย้ยท่าน ก็จงกล่าวแก่เขาว่าฉันเป็นผู้ถือศีลอด ฉันเป็นผู้ถือศีลอด”

7. สิ่งท่อนุญาตให้ผู้ถือศีลอดปฏิบัติได้

1. หากมีเหตุจำเป็นใหญ่จนกระทั่งถึงเวลาฟัจร (เข้าเวลาละหมาดศุบฮ์แล้ว) ให้อาบน้ำ ญะนาบะฮ์และถือศีลอด
2. การแปรงฟัน
3. การใช้ปากลิ้นปากและสูดน้ำเข้าจมูก แต่มิให้กระทำมากเกินไป
4. การหยอกส้อมและการจูบขณะถือศีลอด แต่ไม่ชอบที่จะให้สามีภริยาที่อยู่ใต้วัยหนุ่มกระทำกัน
5. การตรวจเลือดและฉีดยาที่มีไข่มุกรุงกำลัง
6. การกรอกเลือด
7. ชิมอาหารโดยมีขอบเขตมิให้อาหารเข้าสู่ลำคอ
8. ใช้ผงทาตา, ยาหยอดตา-หู-จมูก และการใช้ยาพ่นทางปากเพื่อรักษาโรคหอบหืด
9. รดน้ำเย็นบนศีรษะและการอาบน้ำ

8. อุปสรรคของการถือศีลอด

1. การเดินทาง ให้ผู้เดินทางเลือกระหว่างการถือศีลอดหรือไม่ถือศีลอด (และต้องถือชดใช้ภายหลัง) มีรายงานจากอะบีสะอีด อัลคุดรีย์ แจ้งว่า “บรรดาคอฮาบะฮ์มีความเห็นว่า ผู้ใดพบว่าเขามีความแข็งแรงแล้วถือศีลอดก็เป็นการดี และผู้ใดพบว่าเขามีความอ่อนแอแล้วการละศีลอดก็เป็นการดี”
2. การเจ็บป่วย คนป่วยที่อนุญาตให้ละศีลอดได้นั้น คือผู้ป่วยเมื่อถือศีลอดอาจทำให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต หรือทำให้การเจ็บป่วยเพิ่มขึ้น หรือกลัวว่าการฟื้นจากการป่วยจะล่าช้าไป
3. การมีประจำเดือน(เฮต)และการมีเลือดหลังคลอดบุตร(นิฟาส) ไม่อนุญาตให้ถือศีลอด และให้ถือชดใช้ภายหลัง
4. ขาดอาหารและหญิงขาด ที่ไม่สามารถจะถือศีลอดรอมฎอนได้ ให้เขาจ่ายฟิทยะฮ์ (ดูข้อ 13)
5. หญิงมีครรภ์และหญิงให้นมบุตร เป็นความเมตตาอันยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ที่มีต่อพวกท่านที่อ่อนแอ โดยอนุญาตให้พวกเขาเหล่านั้นละศีลอดได้ เช่นหญิงมีครรภ์ และหญิงที่ให้นมบุตร และให้จ่ายฟิทยะฮ์ (ดูข้อ 13)

9. การแก้ศีลอด

1. ท่านร่อซูลุลลอฮ์ ﷺ ได้อธิบายถึงเวลาแก้ศีลอดไว้ว่า เมื่อเวลาพลบค่ำได้ศึบศานเข้ามา และเวลากลางวันได้ผ่านพ้นไป และดวงอาทิตย์ได้ลับขอบฟ้าไปแล้ว
2. ให้รีบเร่งในการละศีลอด
3. ให้แก้ศีลอดด้วยอินทผลัม ถ้าไม่มีก็แก้ด้วยน้ำ ท่านนะบี ﷺ กล่าวว่า

إِنَّ لِلصَّائِمِ عِنْدَ فِطْرِهِ لِدَعْوَةٍ مَا تَرُدُّ . رواه ابن ماجة والحاكم

ความว่า “แท้จริงสำหรับผู้ถือศีลอดขณะแก้ศีลอดของเขานั้น การวิงวอนขอดุอาอ์จะได้รับการตอบรับอย่างแน่นอน และดุอาอ์ที่ดียิ่งคือดุอาอ์ที่สืบต่อเนื่องจากท่านร่อซูลุลลอฮ์ ﷺ ซึ่งท่านได้กล่าวขณะแก้ศีลอดว่า

ذَهَبَ الظَّمَاُ وَأَبْتَلَتِ العُرُوْقُ وَنَبَتَ الأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللهُ

[ชะฮะบ์ชะฮะมะฮ์ วับตัลละตัลอุรูกั วะชะบะตัลอัญรุ อินชาอัลลอฮุ]

ความว่า “ความกระหายน้ำได้สูญสิ้นไป เส้นโลหิตได้ชุ่มชื้นและได้รับการตอบแทนอย่างแน่นอน อินชาอัลลอฮ์”

10. การให้อาหารแก่ผู้ถือศีลอด ท่านนะบี ﷺ กล่าวว่า

(مَنْ فَطَرَ صَائِمًا كَانَ لَهُ مِثْلَ أَجْرِهِ غَيْرَ أَنَّهُ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الصَّائِمِ شَيْئًا)

رواه أحمد والترمذي وابن ماجة وابن حبان وصححة الترمذي

ความว่า “ผู้ใดให้อาหารแก่ผู้ถือศีลอด เขาจะได้ผลบุญเท่ากับผู้ถือศีลอด โดยที่ผลบุญของผู้ถือศีลอดจะไม่ได้ลดน้อยลงแต่อย่างใด”

และชอบที่จะให้ผู้ที่ได้รับเชิญให้ไปร่วมแก้ศีลอดวิงวอนขอดุอาอ์ให้แก่เจ้าภาพหลังจากเสร็จสิ้นจากการกินอาหารแล้ว เพราะท่านนะบี ﷺ เคยปฏิบัติเช่นนั้น ซึ่งคำวิงวอนขอดุอาอ์มีอยู่หลายบทเช่น

(أَكَلَ طَعَامَكُمْ الْأَبْرَارُ وَصَلَّتْ عَلَيْكُمُ الْمَلَائِكَةُ وَأَفْطَرَ عِنْدَكُمْ الصَّائِمُونَ)

رواه ابن أبي شيبة وأحمد والنسائي وسنده صحيح

ความว่า “ขอให้คนดี ๆ มาร่วมรับประทานอาหารของพวกท่าน และขอให้บรรดามะลาอิกะฮ์ขอพรให้แก่พวกท่าน และขอให้บรรดาผู้ถือศีลอดมาร่วมแก่ศีลอดกับพวกท่าน“

11. สิ่งที่ทำให้เสียการถือศีลอด

- 1 การกินการดื่มโดยเจตนา แนนอนการถือศีลอดของเขาก็จะใช้ไม่ได้และเจาะจงการกระทำ เช่นนั้นด้วยการมีเจตนา เพราะผู้ถือศีลอดนั้น เมื่อการกระทำโดยการหลงลืมหรือโดยทำผิดหรือโดยการถูกบังคับก็ไม่ใช่เป็นอะไรแก่เขา
- 2 การอาเจียนโดยตั้งใจ
- 3 การมีประจำเดือน(เสด)และการมีเลือดหลังคลอดบุตร(นิฟาส) ในส่วนหนึ่งของเวลากลางวัน ถึงแม้ว่าจะปรากฏขึ้นในช่วงต้นหรือช่วงสุดท้ายของเวลากลางวัน ก็ให้แก่ศีลอดและถือศีลอดชดใช้ในวันอื่น หากเธอถือศีลอดในวันนั้นก็ใช้ไม่ได้
- 4 การฉีดยาบำรุงกำลัง
- 5 การร่วมประเวณี ผู้ใดที่ทำให้การถือศีลอดของเขาเสียด้วยการร่วมประเวณี เขาจะต้องถือศีลอดใช้และเสียค่าไถ่บาป (กัฟฟาเราะฮ์, ข้อ 12)

12. การไถ่บาปหรือโกโทษ (อัลกัฟฟาเราะฮ์)

ในหะดีษซึ่งรายงานโดยอะบูสุรอยเราะฮ์ กล่าวถึงชายคนหนึ่งได้สัมผัสกับภรรยาของเขาในตอนกลางวันของเดือนรอมฎอน และว่าเขาจะต้องถือศีลอดใช้และไถ่โทษหรือไถ่บาป คือจะต้องปล่อยทาสให้เป็นอิสระ ถ้าเขาไม่สามารถกระทำได้อีกก็ให้เขาถือศีลอด 2 เดือนติดต่อกัน ถ้าไม่สามารถกระทำได้อีกก็ให้เขาแจกอาหารให้คนยากจน 60 คน หากไม่สามารถ การไถ่บาปหรือกัฟฟาเราะฮ์ก็ตกไปหรือถูกยกเลิกไป คือไม่ต้องกระทำการไถ่บาป เพราะไม่เป็นการบังคับหรือเป็นภาระหน้าที่เว้นแต่เมื่อมีความสามารถ

13. การชดใช้ (อัลฟิดยะฮ์)

1. ชายชราและหญิงชราที่ไม่สามารถจะถือศีลอดได้ ให้ทั้งสองชดใช้การถือศีลอดด้วยการให้อาหาร 1 มุด (หรือเท่ากับอาหารอย่างน้อย 1 มื้อ) แก่คนยากจนชดสนคนหนึ่งทุกวัน
2. หญิงแม่ลูกอ่อนและหญิงที่มีครรภ์ มีจากรายงานของอิบนุอุมร์ เป็นหะดีษคอฮ์ดี กล่าวไว้ว่า “หญิงที่มีครรภ์และหญิงแม่ลูกอ่อนให้นางละศีลอดและไม่ต้องถือศีลอดใช้” และเมื่ออิบนุอุมร์ถูกถามถึงหญิงที่มีครรภ์เขาตอบว่า “เมื่อนางมีความกลัวต่อลูกของนาง ให้นางละศีลอด และให้อาหารเป็นข้าวโพลหรือข้าวโอ๊ตหนึ่งมุด (หรือเท่ากับอาหารอย่างน้อย 1 มื้อ) แก่คนยากจนชดสนคนหนึ่งทุกวัน” บันทึกโดย : อัลบัยฮะกี

16. ละหมาดตะรอวีหฺ

1. ความหมาย “ตะรอวีหฺ” **تَرَاوِيحٌ** หมายถึงการละหมาดกียามุลลัยลฺในเดือนรอมฎอน มาจากการพักระหว่างยืนละหมาด 4 ร็อกอัต ซึ่งเรียกว่า “ตฺรอวีสะหฺ”
2. **ความประเสริฐ** การละหมาดกลางคืนเป็นอิบาดะฮฺที่เป็นเอกลักษณ์ของประชาชาติอิสลาม มุสลิมคือผู้ที่ฟื้นฟูช่วงกลางคืนด้วยการอิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺ ซุบฮานะฮฺวะตะอาลา ไม่เหมือนคนอื่นที่มักใช้ช่วงกลางคืนเพื่อความสนุกสนานหรือนอนหลับ อัลกุรอานได้เรียกร้องให้บรรดาผู้ศรัทธา ฟื้นฟูช่วงเวลากลางคืนบางส่วนด้วยการลุกขึ้นละหมาด อัลลอฮฺ ซุบฮานะฮฺวะตะอาลา สั่งท่านนบี ﷺ ตั้งแต่ได้รับวะฮีย์ช่วงแรก ๆ ให้ลุกขึ้นละหมาดกลางคืนทั้งคืนหรือส่วนหนึ่ง

يَا أَيُّهَا الْمَزْمَلُ . قُمْ اللَّيْلَ إِلَى قَلِيلٍ

ความว่า “โอ้ผู้คลุมกายเอ๋ย จงยืนขึ้น (ละหมาด) เวลากกลางคืน เว้นแต่เพียงเล็กน้อย”

3. **จำนวนร็อกอะฮฺ** อุละมาฮฺสรุปว่า การละหมาดกียามุลลัยลฺสูงสุด 13 หรือ 11 ร็อกอัต และต่ำสุด 1 ร็อกอัต

การละหมาด 20 ร็อกอัต ไม่ใช่บิโดอะฮฺ เพราะมีรายงานชัดเจนว่าท่านอุมร์แต่งตั้งอิมามนำละหมาด 20 ร็อกอัต แม้ไม่มีรายงานว่าท่านนบี ﷺ ทำ แต่ชัดเจนว่าซอฮาบะฮฺทำ และท่านนบี ﷺ อนุโลมตามหะดีษบันทึกโดยบุคอรีฮฺและมุสลิม ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า “การละหมาดกลางคืนที่ละสอง ๆ” ไม่ได้จำกัดจำนวน

4. **ระยะเวลา** บางครั้งท่านนบี ﷺ ละหมาด 1 ใน 3 ของคืน บางครั้งครึ่งคืน และบางครั้งละหมาดทั้งคืน ไม่มีเวลาดตายตัว (แต่ส่วนมากจะละหมาด 1 ใน 3 ของคืน แล้วแต่ความเหมาะสม) บางครั้งหนึ่งร็อกอัตเท่ากับซุเราะฮฺอัลมุชชะมิมิล (ประมาณ 20 आयะฮฺ) บางครั้งเท่ากับ 50 आयะฮฺ

17. ละหมาดวิตร

1. **ดูอาอุกนูตในวิตร** ตลอดปีคือบทกนูตของอัลหะซัน (“อัลลอฮุมมะฮฺดีนี...”) เป็นที่ยอมรับในทุกมัซฮับ และจากหะดีษของท่านอับดุลเราะหฺมาน อิบดุลกอรีฮฺ บอกว่า เมื่อกนูตในละหมาดวิตร บรรดาซอฮาบะฮฺจะสาปแช่งบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาใน 15 คืนสุดท้ายของเดือนรอมฎอน
2. **อิมามสมควรขอดูอาอูกว้าง ๆ** ให้แก่พี่น้องมุสลิมทั่วไป เช่น พี่น้องมุสลิมะฮฺ บรรดาเยาวชนมุสลิม เป็นต้น ไม่ใช่ขอดูอาในเรื่องส่วนตัว เช่น ครอบครัว เป็นต้น และบรรดาอุละมาฮฺได้ตั้งว่าอย่าขอดูอาให้นานเกินไป (ประมาณ 10-20 นาทีเพียงพอ)
3. **การยกมือในกนูต** ไม่มีตัวบทจากท่านนบี คือลัลลอลุฮฺอะลัยฮิอะซัลลัม เกี่ยวกับเรื่องการยกมือในกนูตเฉพาะ มีเพียงหลักฐานว่าท่านนบี คือลัลลอลุฮฺอะลัยฮิอะซัลลัม ขอดูอาแน่นอน แต่ไม่มีตัวบทว่ายกมือหรือไม่ ส่วนจากซอฮาบะฮฺและตาบิอีนมีบางท่านยกมือทรรศนะฮฺอุละมาฮฺจึงบอกว่าปฏิบัติได้ทั้งยกมือและไม่ยก

17.1 ตอาอูก่ล่าวก่อนหรือหลังให้สละมในละหมาดวิตร์

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ ، وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ ،
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لَا أُحْصِي نِئَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَنْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ

โอ้อัลลอฮฺ ฉันขอความคุ้มครองด้วยความโปรดปรานของพระองค์ท่าน จากความโกรธกริ้วของพระองค์, และด้วยการประทานอภัยโทษของพระองค์ ให้ฉันปลอดภัยจากการลงโทษของพระองค์, และฉันขอความคุ้มครองต่อ พระองค์ท่าน ให้รอดพ้นจากการลงโทษ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของพระองค์, ฉันไม่อาจคำนวณนับการสดุดีต่อพระองค์ได้ ดังที่พระองค์ทรงสดุดีพระองค์เอง

17.2 หลังจากให้สละมละหมาดวิตร์ ให้กล่าวประโยคต่อไปนี่ 3 ครั้ง

سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ

“มหาบริสุทธิ์แต่พระผู้ทรงอำนาจผู้ทรงบริสุทธิ์ยิ่ง”

ท่านนบี คือลลัลลอฮฺอะลัยฮิอะซัลลัม กล่าวด้วยเสียงดังในครั้งที่สาม แต่ไม่มีแบบฉบับให้กล่าวซิกฺรนี้โดยพร้อมเพรียงกัน ที่ถูกต้องคือต่างคนต่างกล่าว

18. ชะกาตุลฟิฏริ

1. ชะกาตุลฟิฏริเป็นบัญญัติบังคับ ดังชะดีษของอิบนุอุมร์แจ้งว่า “ท่านร่อซูลุลลอฮฺ คือลลัลลอฮฺอะลัยฮิอะซัลลัม ได้บัญญัติให้ชะกาตุลฟิฏริแก่ผู้คนในเดือนรอมฎอน” บันทึกโดย : อัลบุคอรีและมุสลิม เพื่อเป็นการล้างมลทินของบรรดาผู้ถือศีลอดจากการพูดจาที่ไร้สาระ และการกล่าวคำหยาบคายแก่คนยากจนอนาถา เป็นการพอเพียงแก่พวกเขาในวันสำคัญนั้น
2. ใครบ้างที่จะต้องออกชะกาตุลฟิฏริ ชะกาตุลฟิฏริได้บัญญัติบังคับแก่ เด็ก ผู้ใหญ่ ผู้ชาย ผู้หญิง ผู้เป็นอิสระ และทาสหรือคนรับใช้ที่เป็นมุสลิม
3. ชนิดของชะกาตุลฟิฏริ 1. ข้าวบาร์เลย์ หรือ 2. อินทผลัม หรือ 3. อิกฏ หรือ 4. ลูกเกด หรือ 5. ซัลตุ รวมถึงทุกสิ่งที่เป็นอาหารที่ตวงได้ เช่น ข้าวโพด ข้าวโอ๊ต แป้งสาลี และแป้งชนิดอื่น ๆ
4. จำนวนหรือปริมาณของชะกาตุลฟิฏริ ครั้งศอฮฺ (เท่ากับสองมุด) เท่ากับข้าวสารหรือข้าวสาลีน้ำหนัก 2 กิโลกรัม กับ 200 กรัม (2 กก. 2 ซีด) โดยประมาณ
5. ชะกาตุลฟิฏริจะต้องจ่ายให้แก่ใครบ้าง ชะกาตุลฟิฏริจะต้องไม่จ่ายให้แก่ผู้ใด นอกจากคนยากจนอนาถา
6. เวลาจ่ายชะกาตุลฟิฏริ จะต้องจ่ายชะกาตุลฟิฏริก่อนผู้คนจะออกไปละหมาดอี๊ด และไม่อนุญาตให้จ่ายล่าช้าไปหลังละหมาดอี๊ด

อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

1. หนังสือการถือศีลอดตามบัญญัติอิสลาม, อาจารย์อะหมัด สมะดี, ชมรมอัสซุนนะฮฺ
2. การละหมาดตะรอวีหฺ, เชคริฎอ อะหมัด สมะดี, <http://www.islaminthailand.org/dp6/?q=story/salaat-taraweeh>
3. กุนูตในละหมาดวิตร์, เชคริฎอ อะหมัด สมะดี, <http://www.islaminthailand.org/dp6/?q=story/qunoot-witr-1>